

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายพืชกระท่อม¹

ธนกานต์ สมณะ²

จากการศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพืชกระท่อมในประเทศไทยนั้นมีการใช้อย่างแพร่หลายหลังจากมีการปลดล็อกจากยาเสพติดประเภท 5 โดยทั้งในแง่ของประโยชน์และทางการแพทย์และการบริโภคในทางที่ผิดซึ่งป้องกันอันตรายที่เกิดจากการบริโภคเกินขนาดโดยรัฐบาลไทยได้ตรา พระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 เพื่อกำหนดการคุ้มครองความเสี่ยง และวิธีการป้องกันการเข้าถึงพืชกระท่อมและเพื่อให้กฎหมายมีความครอบคลุมมากขึ้นจึงจะต้องนำ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการเข้าถึงพืชกระท่อมโดยบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายและป้องกันการใช้ในทางที่ผิดและการลงโทษและปัญหาการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์จากกระท่อมและบทกำหนดโทษในการละเมิด และใบอนุญาตเกี่ยวกับพืชกระท่อม

โดยพืชกระท่อมให้ผลการออกฤทธิ์ที่อาจมีประโยชน์ทางยา แต่การเสพพืชกระท่อมมาก ๆ หรือเป็นระยะเวลานานทำให้เสพติดและมีผลเสียต่อสุขภาพได้ มักจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเม็ดสีขึ้นที่บริเวณผิวหนัง ทำให้ผู้ที่รับประทานมีผิวคล้ำและเข้มขึ้น และยังพบอีกว่าการเสพพืชกระท่อมโดยไม่ได้รับรู้ดื่อก้านใบออกจากตัวใบก่อน อาจจะทำให้เกิดอาการที่เรียกว่า “ถุงท่อม” ในลำไส้ได้เนื่องจากก้านใบและใบของกระท่อมไม่สามารถย่อยได้ จึงตกตะกอนติดค้างอยู่ภายในลำไส้ ทำให้ขับถ่ายออกมาไม่ได้ เกิดพังผืดขึ้นมาหุ้มรัดอยู่โดยรอบก้อนกากกระท่อมนั้น ทำให้เกิดเป็นก้อนถุงขึ้นมาในลำไส้ ปัจจุบันพืชกระท่อมมีปัญหาการแพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นและนักเรียน โดยพืชกระท่อมสามารถนำมาทำให้เกิดอาการเคลิบเคลิ้มได้เช่นเดียวกับสารเสพติดอื่น โดยกลุ่มวัยรุ่นและนักเรียนมักนิยมนำพืช

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ การศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายพืชกระท่อม โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ประเสริฐ ดัณศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ดัณศิริ และ รองศาสตราจารย์ สุรินทร์ รัตนวราห

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุทัยธานี

กระท่อมมาต้ม ผสมกับน้ำอ้อยคั้น ยากันยุง และยาแก้ไอ เรียกกันว่า 4×100 พืชกระท่อมเคยถูกจัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 ตามความในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 ยาเสพติดให้โทษ ซึ่งสิ่งเสพติดในประเภท 5 ได้แก่ กัญชา และพืชกระท่อม ต่อมาในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2564 โดยมีสาระสำคัญ คือ การถอดพืชกระท่อมออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2564

พืชกระท่อมจึงเป็นพืชที่มีสรรพคุณทางยาที่มีประโยชน์ในทางการแพทย์เมื่อใช้อย่างถูกวิธี และอาจเป็นพืชเศรษฐกิจในอนาคต ปัจจุบันรัฐบาลร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ.2565 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับกำหนดมาตรการกำกับดูแลการปลูกพืชกระท่อม เพื่อปรับปรุงการใช้ประโยชน์ และการกำกับดูแลพืชกระท่อมให้สอดคล้องกับหลักสากลและบริบทของสังคมไทย ในบางพื้นที่ที่มีการบริโภคพืชกระท่อมตามวิถีชาวบ้านจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมกำกับดูแลการเพาะหรือปลูกพืชกระท่อมเพื่อประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรม ตลอดจนการขาย การโฆษณา และการบริโภคพืชกระท่อม เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมถึงบุคคลกลุ่มเสี่ยงมิให้ได้รับอันตรายจากการบริโภคใบกระท่อมและป้องกันมิให้มีการบริโภคพืชกระท่อมในทางที่ผิด

ดังนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้อง ทำการศึกษา ปัญหาดังกล่าวเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไข ปัญหาต่อไป จากการศึกษาให้ทราบว่า ประเด็น ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับ กฎหมายพืชกระท่อม และยังไม่สอดคล้องกับหลักพุทธสติ ต่างๆ และยังมีความไม่ชัดเจนหลายประการ สรุปเป็น ประเด็นปัญหา ได้ดังต่อไปนี้

1.ปัญหาการการควบคุมการเข้าถึงพืชกระท่อมบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตราย และการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด

ปัญหาการเข้าถึงกระท่อมต่อบุคคลเปราะบางหรือเรียกอีกอย่างว่าเด็กและเยาวชนซึ่งมีการนิยมใช้และโพสต์ลงโซเชียลมีเดียเพื่ออวดกัน และพบว่ามีความโน้มที่จะใช้กระท่อม

ร่วมกับการผสมกับยาแก้ไอหรือสารเสพติดในรูปแบบค็อกเทลซึ่งทำให้มีผลต่อสุขภาพร่างกายหากใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานซึ่งส่งผลโดยตรงต่อดับบางรายใช้จนถึงขั้นเกิดอาการหลอนโดยการควบคุมการจำ และยังพบว่ามีการจำหน่ายกันอย่างเสรีและสามารถหาได้ตามข้างทาง ซึ่งเมื่อเด็กหรือเยาวชนพบเห็นทำให้อยากรู้อยากลองและเริ่มต้นกลายเป็นผู้เสพติด

ห้ามขายให้บุคคลต้องห้าม โดยมีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติพิษกระท่อม พ.ศ. 2565 ห้ามผู้ใดขายกระท่อมหรืออาหารที่มี ที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบให้แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลอื่นใดตามรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการสาธารณสุขร่วมกันกำหนดโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง และขายให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการขายให้บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีนั้น โดยทั่วไปเด็กมહาลัยนั้น จะเข้าศึกษามหาวิทยาลัยในช่วงอายุ 18-19 ปี นั้นเป็นช่วงที่จะต้องปรับตัวเข้าสู่สังคมใหม่ทำให้มีโอกาสนในการเข้าถึงไม่ว่าจะเป็นการสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนหรือสังคมใหม่และต้องการเรียนรู้อยากลองซึ่งปัจจุบันเยาวชนมีการใช้พืชกระท่อมเป็นจำนวนมากซึ่งหากใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานและปริมาณมาก อาจทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพได้ซึ่งเป็นการเข้าถึงผลิตภัณฑ์กระท่อมเพื่อใช้สันทนาการ ซึ่งขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และในส่วนการขายทางอิเล็กทรอนิกส์ บังคับให้ต้องปิดประกาศ แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถที่จะควบคุมตรวจสอบเรื่องอายุได้เลย ซึ่งบทบัญญัตินี้กฎหมายในเรื่องนี้ไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน แต่แค่เป็นเพียงการบังคับให้ต้องปิดประกาศ และไม่มีเนื้อหาว่าจะปิดประกาศอย่างไร ซึ่งในแนวทางปฏิบัติยังพบว่าหน่วยงานรัฐยังขาดบุคลากรและทรัพยากรในการตรวจตาอย่างมีประสิทธิภาพและพื้นที่ห่างไกลและแพลตฟอร์มออนไลน์จึงทำให้เกิดการลักลอบจำหน่ายหรือโฆษณาผิดกฎหมายโดยไม่ได้รับการตรวจสอบและยังไม่สามารถตรวจสอบสถานที่จำหน่ายหรือขายโดยกฎหมายแห่งรัฐฟลอริดาสหรัฐอเมริกาในเรื่องของอายุนั้นได้กำหนดไว้อายุ 21 ปีซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยมีการกำหนดอายุขั้นต่ำเพียง 18 ปี ซึ่งกำหนดอายุขั้นต่ำน้อยกว่ากฎหมายของประเทศอเมริกา ซึ่งได้กำหนดไว้ 21 ปีโดยจะต้องพิจารณา ถึงหลักการกำหนดอายุขั้นต่ำในการบริโภคเปรียบเทียบกับแอลกอฮอล์ ซึ่ง

พิจารณาจากพัฒนาการสมองของเยาวชนซึ่งสมองที่ควบคุมการตัดสินใจจะพัฒนาเต็มที่ประมาณอายุ 21 ปี และป้องกันผลกระทบทางด้านจิตใจ และสังคม และสามารถลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านสุขภาพ และการหักห้ามใจและการคิดวิเคราะห์ที่ดีซึ่งประเทศไทยนั้นกำหนดอายุขั้นต่ำเพียง 18 ปีในขณะที่สุรากำหนดไว้ 20 ปีจึงไม่เหมาะสมกับบริบทของสังคมในปัจจุบันและอาจมีผลกระทบในระยะยาวแก่บุคคลที่บริโภคเป็นระยะเวลายาวนาน

ปัญหาการควบคุม พื้นที่ห้ามขายใบกระท่อม แม้จะมีการกำหนดไม่ให้มีการจำหน่ายใบกระท่อมในสถานที่ต้องห้ามรวมถึงขายผ่านเครื่องอัตโนมัติหรือวิธีอื่นใดตามรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนดนั้นโดยไม่ได้กำหนดอาณาเขตที่ชัดเจนซึ่งมีโอกาสที่จะกระทบต่อเยาวชนและกลุ่มเสี่ยงซึ่งยังหาซื้อได้ในรอบๆ สถานที่ควบคุมไม่ให้จำหน่าย ซึ่งถ้าสถานศึกษาหรือหอพักเป็นพื้นที่ที่มีเยาวชนรวมกันอยู่มากการจำหน่ายใบกระท่อมในพื้นที่เหล่านี้ยังเสี่ยงต่อการทำให้เยาวชนเข้าถึงกระท่อมง่ายขึ้นแนะนำไปสู่พฤติกรรมเสพติดหรือทดลองโดยไม่รู้เท่าทันอันตราย โดยเฉพาะหากใบกระท่อมนั้นมีการปรุงผสมกับสารออกฤทธิ์อื่นก็ทำให้อันตรายมากขึ้น

เปรียบเทียบกันระหว่างกฎหมายของรัฐฟลอริดาประเทศสหรัฐอเมริกาในเรื่องข้อกำหนดในการห้ามขายใบกระท่อมซึ่งประเทศไทยได้กำหนดเน้นไปในส่วนของการสวนสาธารณะสถานศึกษา และให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนดขึ้นได้ โดยตามกฎหมายของประเทศอเมริกันนั้นมีการป้องกันเกี่ยวกับการบริโภคผลิตภัณฑ์กระท่อมซึ่งได้กำหนดระยะห่างจากสถานศึกษา 1000 ฟุต ซึ่งเป็นการป้องกันการเข้าถึงรอบสถานที่ราชการหรือสถานศึกษารอบๆ ด้วย ซึ่งประเทศไทยมิได้กำหนดระยะการคุ้มครอง และมีกำหนดระยะเวลาที่สามารถบริโภคได้ในช่วงระยะเวลา 6.00 น. ถึง 24.00 น. แต่มีข้อยกเว้นเพื่อให้ไม่กระทบกับประชาชนโดยมีข้อยกเว้นให้สามารถบริโภคผลิตภัณฑ์จากกระท่อม ในรถยนต์หรือในบ้านพักได้ ทางผู้จัดทำได้อ้างอิงในการบริโภคผลิตภัณฑ์จากกระท่อมจึงให้ความเห็นว่าเพิ่มระยะจาก สถานศึกษาทุกระดับเพื่อป้องกันเยาวชนเข้าถึงในระยะห่างจากสถานศึกษา 300 เมตรเรื่องเทียบเคียงได้กับ 1,000 ฟุต

การควบคุมโฆษณาซึ่งการโฆษณารวมถึงโฆษณาบรรจุภัณฑ์หรือโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับพืชกระท่อมห้ามในการโฆษณาเพื่อจูงใจให้บริโภคนั้นมีลักษณะดีความได้กว้างและคลุมเครือ ซึ่งอาจทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้วิจัยมีความสับสนว่าสิ่งที่เผยแพร่ไปนั้นเข้าข่ายผิดกฎหมายหรือไม่ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำผิดกฎหมายส่งผลให้เกิดความไม่มั่นใจในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจ จึงต้องพิจารณาแนวทางการโฆษณาเหมาะสมจึงพิจารณาเปรียบเทียบกับข้อห้ามเรื่องบรรจุภัณฑ์กฎหมายของประเทศอเมริกาได้กำหนดควบคุมบรรจุภัณฑ์ไว้เพื่อป้องกันหรือจูงใจให้เยาวชนบริโภคผลิตภัณฑ์กระท่อม ซึ่งมีข้อห้ามคือผลิตภัณฑ์ต้องไม่ดึงดูดเด็กและเยาวชน โดยห้ามไม่ให้ใช้การ์ตูน หรือสีสดใส หรือรูปทรงคล้ายขนม น้ำอัดลม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการควบคุมอย่างเข้มงวด

2. ปัญหาการควบคุมคุณภาพของพืชกระท่อม

ปัญหาการควบคุมคุณภาพของพืชกระท่อมใช้ใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบ โดยมีผลิตภัณฑ์บังคับในส่วนประกอบของกระท่อมต้องอยู่ใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายผลิตภัณฑ์สมุนไพร กฎหมายยา หรือกฎหมายอาหาร แต่ในทางปฏิบัติกลับยังพบว่ามีผู้ประกอบการบางรายผลิตและจำหน่าย “เครื่องดื่มกระท่อม” หรือผลิตภัณฑ์แปรรูปโดยไม่ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพอย่างถูกต้อง หรือใช้การโฆษณาชวนเชื่อที่เกินจริง ซึ่งแม้จะกำหนดให้การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากกระท่อมต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเฉพาะ และในการตรวจสอบนั้นจะต้องมีงบประมาณในเรื่องบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างทั่วถึงโดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ซึ่งอาจมีผลิตภัณฑ์ที่ประชาชนทั่วไปต้องการที่จะจำหน่ายแต่เป็นเรื่องยากที่จะตรวจสอบเพื่อให้ได้ตรงตามมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะทำให้ประชาชนที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากพืชกระท่อมนั้นแอบจำหน่ายจนทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพจนถึงผู้บริโภค

ปัญหาการกำหนดในการส่งเสริมเพื่อเศรษฐกิจทางวิถิชุมชน โดยปัญหาของการรับรู้ของประชาชนยังไม่เพียงพอโดยแม้มีบทบัญญัติ พระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 จะ

กล่าวถึงการให้ความรู้เผยแพร่เอกสารวิชาการแก่ประชาชน แต่ในทางปฏิบัติพบว่า การกระจายข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษอย่างเข้าไม่ถึงประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งทางปฏิบัติพบว่า การกระจายข้อมูลเกี่ยวกับ การบริโภคและยังขาดความเข้าใจในความเสี่ยงที่จะเกิดจากการใช้กระท่อมอย่างต่อเนื่องและผิดวิธีซึ่งเมื่อพืชกระท่อมถูกกฎหมายจึงมีประชาชนเข้าใจว่าพืชกระท่อมไม่มีพิษมีภัยและไม่รู้จักปริมาณสารกระท่อมที่ปลอดภัย ส่งผลให้เกิดการเสพติดและผลข้างเคียง เช่น คลื่นไส้เหงื่อไหลออกมา ใจสั่น หรือ อื่นๆ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้นซึ่งกระท่อมนั้นมีการส่งเสริมการเพาะปลูกเป็นเศรษฐกิจวิถีชุมชนแต่ในทางปฏิบัติพบว่ามีผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีทุนและเทคโนโลยีสามารถเข้าถึงตลาดกระบวนการแปรรูปได้ดีกว่าชาวบ้านหรือเกษตรกรรายย่อย จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากพืชกระท่อม ซึ่งเกษตรกรที่ได้ทำผลิตภัณฑ์กระท่อมนั้นยังขาดความรู้และเทคโนโลยีการผลิต การตลาด และซึ่งหากไม่มีการส่งเสริมต่อเนื่องก็อาจไม่สามารถยืนด้วยตัวเองได้ในระยะยาว

แม้จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริม การส่งเสริมพืชเศรษฐกิจตามวิถีชุมชนในทางปฏิบัติยังมีข้อเสีย ในการควบคุมการใช้ในทางที่ผิด การให้ความรู้ประชาชน การป้องกันผลกระทบทางสาธารณสุข หากไม่สามารถจัดการข้อเสียเหล่านี้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ พืชกระท่อม ซึ่งควรเป็นโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน อาจกลายเป็นปัญหาทางสุขภาพ แนะตังคมที่ยากต่อการควบคุมในอนาคต และต้องใช้งบประมาณทางด้านสาธารณสุข ในการจัดการปัญหาเหล่านี้ เป็นอย่างมากทำให้เกิดเป็นปัญหาระดับประเทศจึงต้องเปรียบเทียบกันระหว่างกฎหมายของรัฐฟลอริดาประเทศสหรัฐอเมริกาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์กระท่อมแห่งรัฐฟลอริดา การกำหนดมาตรฐานลงในพระราชบัญญัติโดยได้กำหนดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายและขายได้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขการผลิตกระท่อม มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการไม่ปนเปื้อนสารอันตรายที่ไม่ใช่กระท่อมที่ส่งผลต่อ

สุขภาพหรือความแข็งแรงของผลิตภัณฑ์และอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงสารควบคุม และห้องปฏิบัติการทดสอบที่ได้รับรองและมีการระบุสารไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติ

ผลิตภัณฑ์กระท่อมที่สามารถจำหน่ายและขายได้จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ผลิตภัณฑ์กระท่อม มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการไม่ปนเปื้อนสารอันตรายที่ไม่ใช่กระท่อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือความแข็งแรงของผลิตภัณฑ์และเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ไม่ปนเปื้อนที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ การบริโภคหรือสารอื่นที่เป็นอันตรายไม่ใช่กระท่อมรวมถึงสารควบคุม มีระดับของ 7-Hydroxymitragynine ไม่เกิน 2% ขององค์ประกอบสารอัลคาลอยด์ของผลิตภัณฑ์ไม่ประกอบด้วยสารอัลคาลอยด์ สังเคราะห์ใดๆ รวมถึง 7-Hydroxymitragynine สังเคราะห์และที่ได้จากการสังเคราะห์สารประกอบจากพืช *Mitragyna Speciosa* .ผลิตภัณฑ์กระท่อมได้รับการทดสอบโดยผู้ผลิตผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกโดยการทดสอบอิสระ ห้องปฏิบัติการทดสอบและได้ใบรับรองจากการวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการระบุไว้ในผลิตภัณฑ์กระท่อมที่ได้รับการทดสอบสำหรับการทดสอบ สารควบคุมอื่นๆ สารอื่นใดที่เห็นว่าจำเป็นโดยมีการจำหน่ายรวมถึงมาตรฐานฐานการบรรจุและมีการควบคุมโดยบาร์โค้ดหรือรหัสที่สามารถสแกนและเชื่อมโยงไปใบรับรองการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์กระท่อมและหมายเลขการทดสอบผลิตภัณฑ์กระท่อม วันหมดอายุของผลิตภัณฑ์กระท่อมเป็นการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์กระท่อม มีการกำหนดให้ควบคุมบรรจุภัณฑ์โดยประกอบด้วยวัสดุที่ออกมาเพื่อป้องกันแสง ลดการสัมผัสอุณหภูมิสูง เป็นสีเขียว และไม่ใช่สัญลักษณ์ที่เป็นสากล ไม่มีรูปภาพอื่นใดนอกจากโลโก้และต้องไม่ดึงดูดเด็ก ขนาดจะต้องไม่เกิน ร้อยละ 20 ของบรรจุภัณฑ์ มีคำเตือนชัดเจนเห็นได้ชัด ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์กระท่อม และบังคับ ให้เป็นไปตามกฎหมาย และมีการกำหนดว่าผู้ขายส่งหรือขายปลีกไม่จำเป็นต้องทดสอบผลิตภัณฑ์หากผลิตภัณฑ์ถูกบรรจุอยู่ภายในภาชนะที่มีลักษณะที่สามารถขายให้กับผู้บริโภคขั้นสุดท้ายหรือผู้ค้าปลีกได้สินค้าจากผู้ผลิต

หรือผู้ขายส่งต้องผ่านการทดสอบโดยผู้ผลิตเป็นผู้ค้าส่ง จะต้องไม่เปิดจากการแพ็คแบบคอนเทนเนอร์

ผลิตภัณฑ์กระท่อม มีการกำหนดให้ควบคุมบรรจุภัณฑ์โดยประกอบด้วยวัสดุที่ออกมาเพื่อป้องกันแสง ลดการสัมผัสอุณหภูมิสูง เป็นสีเดียวกัน และไม่ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสากล ไม่มีรูปภาพอื่นใดนอกจากโลโก้และต้องไม่ดึงดูดเด็ก ขนาดจะต้องไม่เกิน ร้อยละ 20 ของบรรจุภัณฑ์ มีคำเตือนชัดเจนเห็นได้ชัด ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์กระท่อมจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการควบคุมที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีลักษณะที่สามารถนำมาใช้ป้องกันและกำหนดคุณภาพของสินค้าได้อย่างมีมาตรฐาน

3. ปัญหาการกำหนดโทษต่อการกระทำผิดกฎหมาย

การกำหนดโทษต่อการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติพืชกระท่อม การนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมที่ไม่ได้รับอนุญาตนำเข้าหรือผู้ส่งออกโดยไม่ได้รับใบอนุญาตนำเข้าส่งออก เป็นโทษที่ผู้กระทำผิดที่ได้นำเข้าส่งออกที่ไม่มีใบอนุญาต ซึ่งการนำเข้าส่งออกนั้นต้องเป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าปริมาณมากและมีราคาสูง ซึ่งโดยการเปรียบเทียบนั้นแบบชิ้นบันได ในครั้งแรกปรับ 25,000 บาท ยังถือว่าเป็นการปรับที่น้อยเกินไป เนื่องจากกระท่อมยังไม่ถูกกฎหมายในหลายประเทศซึ่งทำให้ราคาพืชกระท่อมค่อนข้างสูง จึงจะต้องเพิ่มโทษปรับเพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำผิดโดยถ้ามีการส่งออกไปยังประเทศที่กระท่อมยังผิดกฎหมายและชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ที่สังคมจะได้รับกับผลเสียถ้าไม่มีการยับยั้ง

การขายใบกระท่อมหรืออาหารที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบแก่บุคคลต้องห้ามขายการจำหน่ายให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร นั้นซึ่งถือว่าการกระทำเป็นผลที่ส่งกระทบต่อสุขภาพอย่างรุนแรง และเป็นผลกระทบระยะยาวที่ทำให้ประเทศไทยจะต้องเสียค่า บริการด้านสุขภาพมากขึ้น ซึ่งกรณีนี้มีผลกระทบที่รุนแรงแต่ได้กำหนดโทษสูงสุดโดยกำหนดไว้แค่เพียง 30,000 บาท และไม่มีโทษทางอาญา และการที่ปรับโทษเป็น

แบบขึ้นบันไดนั้น มีการปรับที่น้อยเกินไป เนื่องจากไม่มีโทษอาญาซึ่งสามารถกระทำผิดได้เรื่อย ๆ โดยที่ไม่มีจำกัด จึงจะต้องพิจารณาเพื่อป้องปรามผู้กระทำความผิดในเรื่องนี้

โดยการขายกระท่อมในสถานที่ห้ามขายนั้น โดยโทษเกี่ยวกับการฝ่าฝืนนั้นเป็นเพียงโทษปรับ ซึ่งระหว่างโทษสูงสุดไม่เกิน 50,000 บาท แต่บทบัญญัตินี้ยังมีโทษปรับแบบขึ้นบันไดเพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำผิดแต่ปัญหาคือไม่มีโทษทางอาญาทำให้กฎหมายในข้อนี้ไม่สามารถบังคับกับผู้ขายที่ได้มีรายได้จากการซื้อขายใบกระท่อมในสถานที่ต้องห้าม เนื่องจากเป็นเพียงโทษปรับผู้กระทำผิดที่สามารถนำไปกระท่อมเข้าไปขายในสถานที่ต้องห้ามก็สามารถกระทำซ้ำได้จึงจะต้องป้องปรามไม่ให้กระทำผิดซ้ำอีก

บทบัญญัตินี้กำหนดโทษ 2 เท่าเมื่อกระทำต่อเด็ก สตรีมีครรภ์ หรือบุคคลเปราะบาง ซึ่งเป็นหลักการที่มีเจตนาคดี แต่ในทางกฎหมายนั้นปรับ 2 เท่า จากโทษขายใบกระท่อมในสถานที่ต้องห้าม นั้นมีการกำหนดสถานที่ควบคุมมิให้จำหน่าย ตามประกาศกระทรวงยุติธรรมหลักเกณฑ์การปรับเทียบตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มโทษสูงสุดเป็น 100,000 บาท เท่ากับว่าได้เพิ่มโทษจำหน่ายบุคคลต้องห้ามเป็นโทษสูงสุด 50,000 บาทซึ่งโทษปกติ ในการขายให้บุคคลต้องห้ามนั้นมีโทษสูงสุดเพียง 30,000 บาท การเพิ่มโทษ 2 เท่า จึงถือว่าได้สัดส่วนของความผิดแล้ว

ห้ามโฆษณาหรือทำสื่อการตลาดใบกระท่อม ได้กำหนดห้ามทำโฆษณาหรือสื่อเพื่อจูงใจสาธารณะชนให้บริโภคกระท่อม ที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา วัตถุอันตรายหรือวัตถุอื่นได้มีการกำหนดโทษโดยกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งมาตรา 35 ได้กำหนดโทษเกี่ยวเป็นบทกำหนดโทษที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมายซึ่งมีโทษทั้งจำคุกและมีโทษปรับ โดยมาตรานี้บทลงโทษมีทั้งอาญาและโทษปรับ และเนื่องจากโทษ เกิน 1 ปีจึงไม่สามารถใช้ประกาศกระทรวงยุติธรรมหลักเกณฑ์การปรับเทียบตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 จึงให้อำนาจศาลในการลงโทษและบทโดยบทลงโทษมีความรุนแรง ทั้งโทษอาญาและโทษปรับ โดยอาจจะทำให้ผู้จำหน่ายและประชาชนทั่วไป โดนโทษได้ โดยขอบเขตคำว่าโฆษณา และสื่อจูงใจนั้นมี

ความกว้างเกินจึงทำให้เกิดความสับสน ทำให้ผู้ประกอบการหรือประชาชนทั่วไปไม่สามารถรู้ได้แน่ชัดว่าอะไรคือเข้าข่ายผิดกฎหมาย เช่นการโพสต์รีวิวลินค้า การแชร์ภาพจากใบกระท่อม หรือการตั้งชื่อผลิตภัณฑ์ที่สื่อถึงสรรพคุณเชิงบวก หรือการเผยแพร่ข้อมูลคุณสมบัติของพืชกระท่อมในการรักษาโรคหรือบรรเทาอาการบางอย่างซึ่งอาจมีการตีความว่าเป็นการโฆษณาได้ ซึ่งจะต้องเพิ่มการขยายความ ชนิดของสื่อจูงใจ หรือการโฆษณาเพื่อความถูกต้องชัดเจนของกฎหมาย

ห้ามบุคคลบริโภคใบกระท่อมที่ปรุง หรือผสมกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ยาตามกฎหมายว่าด้วยยาวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หรือวัตถุอื่นตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศกำหนด โดยการผสมมิใช่กันมาอย่างยาวนานซึ่งพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 ปัญหาในเรื่องยาตามกฎหมายว่าด้วยยาอันตรายประชาชนทั่วไปซึ่งมีโทษปรับสูงสุดถึง 50,000 บาท และในพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 ก็ไม่ได้ชัดเจนถึงชนิดยา และยังมีผู้เฒ่าผู้แก่ที่ชาวบ้านเรียกว่าหมอปรุงยาในพื้นที่โดยปรุงยารักษาชาวบ้านในพื้นที่ห่างไกลจึงไม่ใช่หมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพแผนไทย ซึ่งมีโอกาสที่จะโดนปรับเทียบ ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้การใช้ชีวิตของชุมชนชนบทถือว่าการปรับที่มากเกินไป

ผู้ใจจูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม ใช้กลอุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีอื่นใด ด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นบริโภคใบกระท่อมบทบัญญัตินี้กำหนดโทษ 2 เท่าเมื่อกระทำต่อเด็ก สตรีมีครรภ์ หรือบุคคลเปราะบาง ซึ่งเป็นหลักการที่มีเจตนาคัดแต่ในทางกฎหมายนั้นปรับ 2 เท่า จากโทษขายใบกระท่อมในสถานที่ต้องห้าม นั้นมีการกำหนดสถานที่ควบคุมมิให้จำหน่าย ตามประกาศกระทรวงยุติธรรมหลักเกณฑ์การปรับเทียบตามพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มโทษสูงสุดเป็น 200,000 บาท เท่ากับว่าได้เพิ่มโทษจำหน่ายบุคคลต้องห้ามเป็นโทษสูงสุด 100,000 บาท ซึ่งโทษปกติ ในการขายให้บุคคลต้องห้ามนั้นมีโทษสูงสุดเพียง 30,000 บาท การเพิ่มโทษ 2 เท่าโดยอัตโนมัติถือว่าได้สัดส่วนของความผิดแล้ว

4. ปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับพืชกระท่อม

ปัญหาเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับพืชกระท่อม ของประเทศไทยแล้วมาเปรียบเทียบกับเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคผลิตภัณฑกระท่อมแห่งรัฐฟลอริดาโดยกฎหมายไทยให้การออกใบรับรองความหมายของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคผลิตภัณฑกระท่อมแห่งรัฐฟลอริดา นั้นการขอใบอนุญาตนั้นแตกต่างกับพระราชบัญญัติเพื่อกระท่อมของประเทศไทย ใบรับรองที่ออกเกี่ยวกับผลิตภัณฑกระท่อมจะต้องออกโดยห้องปฏิบัติการอิสระ ซึ่งการควบคุมของรัฐโดย ห้องปฏิบัติการทดสอบอิสระ

ห้องปฏิบัติการทดสอบอิสระ เป็นห้องปฏิบัติการที่ไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในนิติบุคคล ห้องปฏิบัติการทดสอบอิสระจะต้องได้รับรองจากกรมอนามัยให้เป็นผลิตภัณฑทางการแพทย์ ห้องปฏิบัติการทดสอบ ได้รับรองจากหน่วยงาน ซึ่งกำหนดไว้ว่าถ้าหน่วยงานรับรองการปฏิบัติใดๆที่เป็นไปตามคุณสมบัติของห้องปฏิบัติการทดสอบอิสระที่ได้รับรอง มาตรฐานการทดสอบมีการกำหนดโดย (Florida Department of Agriculture and Consumer Services (FDACS) การต่ออายุใบรับรองห้องปฏิบัติการนั้นจะต่อทุกๆ 2 ปี การสุ่มตรวจโดยกรมอนามัยหรือตัวแทนโดยมีการสุ่มตรวจโดยที่ไม่แจ้งให้ทราบ

ยื่นขอใบอนุญาตมีระยะเวลาการคุ้มครองของใบอนุญาตมีลักษณะที่ยาวนานเกินสมควรโดยมีระยะเวลา 50 ปี ซึ่งจะต้องใช้หลักนิติธรรมซึ่งจะต้องใช้หลักนิติธรรม ในเรื่องของหลักประสิทธิภาพ จะต้องมีการบริหารราชการตามแนวการกำกับดูแล เครื่องมือการจัดการบริหารอย่างเหมาะสม ซึ่งจะต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ทางผู้เขียนพิจารณาเปรียบเทียบจะต้องมีการลดระยะเวลาใบอนุญาต ถึงแม้กฎหมายรัฐฟลอริดาจะให้อำนาจห้องปฏิบัติการทดสอบอิสระออกใบอนุญาต ในการทดสอบผลิตภัณฑกระท่อม แต่ห้องทดสอบที่มีอำนาจในการออกใบอนุญาตกระท่อมนั้นจะมีการต่อใบอนุญาต ทุกๆ 2 ปี และกำหนดไว้ว่าจะมีการสุ่มตรวจจึงเป็นหลักประสิทธิภาพซึ่งเน้นการคุ้มครองผู้บริโภคอย่างแท้จริง

การพักใบอนุญาตและเพิกถอนใบอนุญาตและการอุทธรณ์คำสั่งปัญหาการอุทธรณ์ เป็นการให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด การให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้

พิจารณาอุทธรณ์ในชั้นตอนเดียวและให้ถือเป็นที่สุดซึ่งอาจขัดกับหลักการคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามหลักนิติธรรม เนื่องจากไม่มีช่องทางให้ตรวจสอบหรือทบทวนคำสั่งโดยหน่วยงานภายนอก เช่น ศาลปกครอง ซึ่งอาจเป็นการลดทอนสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสมขาดการกำหนดหลักเกณฑ์ชัดเจนในการพิจารณาอุทธรณ์

กฎหมายไม่ได้กำหนดกรอบหรือหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีต้องใช้ในการพิจารณาอุทธรณ์อย่างชัดเจน ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการใช้อำนาจโดยขาดหลักเกณฑ์ที่ตรวจสอบได้ อาจนำไปสู่การใช้อำนาจโดยพฤตินัยที่ไม่เป็นธรรมผลกระทบต่อผู้ประกอบการในระหว่างอุทธรณ์แม้จะเปิดทางให้สามารถขอให้รัฐมนตรีระงับคำสั่งไว้ชั่วคราวระหว่างพิจารณาอุทธรณ์ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ชัดเจนว่าหากไม่สั่งระงับ ผลกระทบ

ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นอย่างไร เช่น การดำเนินกิจการต้องหยุดชะงักในทันที ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของผู้ประกอบการอย่างไม่เป็นธรรมแนวทางการแก้ไขหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายควรเปิดช่องทางให้สามารถฟ้องต่อศาลปกครอง ได้ในกรณีที่ผู้ยื่นอุทธรณ์เห็นว่าคำสั่งของรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์ชัดเจนในการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้พิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการกลางพิจารณาอุทธรณ์ ที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญอิสระ ร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับ มาตรการป้องกันผู้กระท่อมซึ่งอาจได้รับอันตรายและป้องกันการใช้ในทางที่ผิดและการลงโทษและการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์จากกระท่อมและบทกำหนดโทษในการละเมิด และใบอนุญาตเกี่ยวกับพืชกระท่อม ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) ปัญหาการควบคุมการเข้าถึงพืชกระท่อมบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตราย และการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด

การกำหนดการคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคกระท่อมและป้องกันการใช้กระท่อมในทางที่ผิด ผู้เขียนเห็นควรว่าเสนอแนะให้แก้ไขเรื่องอายุขั้นต่ำ

มาตรา 24 ของพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 ได้ห้ามผู้ใด ขายใบกระท่อมหรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบแก่บุคคลดังต่อไปนี้ (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี

โดยแก้ไขเป็น มาตรา 24 ของพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 ได้ห้ามผู้ใด ขายใบกระท่อมหรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบแก่บุคคลดังต่อไปนี้ (1) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี

เสนอให้แก้ไขให้เพิ่มกำหนดระยะเวลาควบคุมการขายใบกระท่อมมาตรา 25 ของพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 จากเดิม

มาตรา 25 ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อมในสถานที่ โดยวิธีการ หรือในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) สถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
 - (2) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
 - (3) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก
 - (4) ขายโดยใช้เครื่องขาย
 - (5) ขายในสถานที่ โดย หรือในลักษณะอื่นใด ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันกำหนด
- เปลี่ยนเป็น

มาตรา 25 ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อมในสถานที่ ระยะโดยรอบ 300 เมตร โดยวิธีการ หรือในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (1) สถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (2) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (3) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก
- (4) ขายโดยใช้เครื่องขาย
- (5) ขายในสถานที่ โดย หรือในลักษณะอื่นใด ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันกำหนด

โดยกำหนดระยะโดยรอบในสถานที่ห้ามขายระยะ 300 เมตรและใช้บังคับตามเวลา
ราชการ และเพิ่มมาตราที่เกี่ยวข้องกับกำหนดควบคุมบรรจุภัณฑ์ไว้เพื่อป้องกันหรือจูงใจให้
เยาวชนบริโภคผลิตภัณฑ์กระท่อม ซึ่งมีข้อห้ามคือผลิตภัณฑ์ต้องไม่ดึงดูดเด็กและเยาวชน
โดยห้ามไม่ให้ใช้การ์ตูน หรือสีสดใส หรือรูปทรงคล้ายขนม น้ำอัดลม ซึ่งแสดงให้เห็นถึง
การควบคุมอย่างเข้มงวด แนะนำให้เพิ่มการควบคุมบรรจุภัณฑ์ไว้ใน พระราชบัญญัติพืช
กระท่อม พ.ศ. 2565

2) ปัญหาการควบคุมคุณภาพของพืชกระท่อม

ปัญหาการควบคุมคุณภาพพืชกระท่อมเพิ่มผลิตภัณฑ์กระท่อมที่สามารถจำหน่าย
และขายได้จะต้องระบุไว้ในผลิตภัณฑ์กระท่อมที่ได้รับการทดสอบจะต้องกำหนดสาร
ควบคุมเพื่อป้องกันอันตรายสำหรับผู้บริโภค สำหรับการทดสอบ Synthetic alkaloids., 7-
hydroxymitragynine., Heavy metals., Mycotoxins., Pesticides., Potency., Residual
solvents., สารควบคุมอื่นๆ, สารอื่นใดที่เห็นว่าจำเป็น เพิ่มผลิตภัณฑ์กระท่อม มีการ
กำหนดให้ควบคุมบรรจุภัณฑ์โดยประกอบด้วยวัสดุที่ออกมาเพื่อป้องกันแสง ลดการสัมผัส
อุณหภูมิสูง เป็นสีเดียวกัน และไม่ใช้สัญลักษณ์ที่เป็นสากล ไม่มีรูปภาพอื่นใดนอกจากรูป
และต้องไม่ดึงดูดเด็ก ขนาดจะต้องไม่เกิน ร้อยละ 20 ของบรรจุภัณฑ์ มีคำเตือนชัดเจนเห็น
ได้ชัด ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์กระท่อม

เพิ่มการควบคุมบรรจุภัณฑ์เกี่ยวกับระบบการตรวจสอบ ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างเช่น
มี QR Code ไว้ตรวจสอบหรือรายละเอียดการตรวจสอบในบรรจุภัณฑ์คอนเทนเนอร์ เพื่อ
เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและง่ายต่อการตรวจสอบและสืบกับมายังต้นตอของผลิตภัณฑ์
และเพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้ผลิตสินค้าเนื่องจากยังไม่มีกำหนดชัดเจนใน
พระราชบัญญัติควบคุมพืชกระท่อมพ.ศ. 2565

3) ปัญหาการกำหนดโทษต่อการกระทำผิดกฎหมาย

ซึ่งทางผู้เขียนได้ให้ความเห็นไว้ว่าต้องใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดความผิด
ทางอาญาซึ่งจะต้องมีกฎหมายที่ใช้จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนและบังคับให้บุคคล

กระทำการใดหรือไม่กระทำการใดเพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและส่วนรวม และเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมจึงเป็นกฎหมายที่ลดอนสิทธิบางประการของประชาชนเพื่อคุ้มครองสังคม ทางผู้เขียนจึงเห็นควรว่า

แก้ไขในมาตรา 32 ซึ่งเกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกใบกระท่อมที่ไม่ได้รับอนุญาต เพิ่มโทษลงในพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 โทษค่าปรับโดยให้โทษปรับครั้งที่ 1 เป็น 25,000 บาท ครั้งที่ 2 เป็น 50,000 บาท ครั้งที่ 3 เป็น 75,000 บาท ครั้งที่ 4 เป็น 100,000 บาท ครั้งที่ 5 และครั้งถัดไป จะมีการส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดีต้องระวางโทษไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

แก้ไขเพิ่มโทษทางอาญาในมาตรา 33 ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อม หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบแก่บุคคลต้องห้าม ตามมาตรา 24 เพิ่มลงในพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 อัตราค่าปรับที่กำหนดให้เปรียบเทียบโดยกำหนดไว้แบบขั้นบันไดโดยครั้งที่ 1 ปรับ 7,500 บาท ครั้งที่ 2 ปรับ 15,000 บาท ครั้งที่ 3 ปรับ 22,500 บาท ครั้งที่ 4 ปรับ 30,000 บาท ครั้งที่ 5 เพิ่มโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

แก้ไขเพิ่มโทษทางอาญาในมาตรา 34 ขายใบกระท่อมในสถานที่ห้ามขายตามมาตรา 25 แก้ไขเพิ่มลงในพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 เป็น ครั้งที่ 1 ปรับ 12,500 บาท ครั้งที่ 2 ปรับ 25,000 บาท ครั้งที่ 3 ปรับ 37,500 บาท ครั้งที่ 4 ปรับ 50,000 บาท ครั้งที่ 5 โทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

แก้ไขโทษในมาตรา 36 ห้ามบุคคลบริโภคใบกระท่อมปรุงผสม โดยแก้ไขเพิ่มลงในพระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. 2565 แก้ไขกฎหมายเป็นครั้งที่ 1 เป็นโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 25,000 บาท ครั้งที่ 3 ปรับ 37,500 บาท ครั้งที่ 4 ปรับ 50,000 บาท ครั้งที่ 5 ปรับ 50,000 บาท

4) ปัญหาเกี่ยวกับใบอนุญาตเกี่ยวกับพืชกระท่อม

ยกเลิกเนื้อหาในมาตรา 11 (1) (ก) ยกเลิกเนื้อหา เกี่ยวกับประมวลกฎหมายยาเสพติด ส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือว่าวัตถุออกฤทธิ์

แก้ไข มาตรา 12 ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกมีอายุ 50 ปีนับแต่วันอนุญาต แก้ไข
เป็น ใบอนุญาตนำเข้าส่งออกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลมีอายุ 3 ปี นับแต่วันอนุญาต

แก้ไขในเรื่องปัญหาการให้อำนาจรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด จัดตั้งคณะกรรมการอุทธรณ์
ใช้ในการถ่วงดุลอำนาจและป้องกันการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา ไทยกกล้า สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, รายงานฉบับ
สมบุรณ์ ตลาดค้ายาเสพติดในประเทศไทย The illegal drugs market in Thailand,
 รหัสโครงการ 64-00223-0020 , (กรกฎาคม 2565), หน้า 18.

กิติมา แก้วนระรา, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, **หลักความได้สัดส่วนกับบทกำหนดโทษที่
 เหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติดให้โทษ : ศึกษากรณีแอมเฟตามีน**,
 หน้า 42-49.

จุฬารัตน์ รัฐไพฑูย์สันติ, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, **ความกลัวต่อการตัดสินใจ
 กระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังที่เคยกระทำความผิดซ้ำ**, หน้า 23-24.

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, **หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่**, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
[Chromeextension://efaidnbmnnnibpcajpgclefindmkaj/https://www.constitutional
 court.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php](https://www.constitutional-court.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php) (เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2568).

นสายใจ เกษสุวรรณ,นิติกรสำนักงานกฎหมาย, **ร่างพระราชบัญญัติพืชกระท่อม , ร่าง
 กฎหมายหน้าสนใจ**, (พฤศจิกายน 2563), หน้า 69.

ผศ. (พิเศษ) ดร. อุทิศ,คุณพาท, **มาตรการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมในเชิงปรัชญา
 อาชญวิทยา ,เล่มที่ 3 ปีที่ 65**, (กันยายน-พฤศจิกายน 2561), หน้า 194-199.

พญ.สรสพร จวงศ์, รองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ โรงพยาบาลสวนสราญรมย์, **นโยบายยา
 เสพติดและนำไปสู่การปฏิบัติหวัข้อประเด็นเชิงสุขภาพและสังคมภายหลังปลดล็อก
 กัญชาและใบกระท่อม**, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
<https://www.hfocus.org/content/2023/08/28172> (เข้าถึงเมื่อ 31 พฤษภาคม 2568).

รศ.ดร.เอกสิทธิ์ กุมารสิทธิ์, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, นโยบายยาเสพติดและนำไปสู่การปฏิบัติหัวข้อประเด็นเชิงสุขภาพและสังคมภายหลังปลดล็อกกัญชาและใบกระท่อม, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://www.hfocus.org/content/2023/08/28172> (เข้าถึงเมื่อ 31 พฤษภาคม 2568).

ศ.วิภาสสิริงาม บาราสิริงาม, มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์มาเลเซีย, นโยบายยาเสพติดและนำไปสู่การปฏิบัติหัวข้อประเด็นเชิงสุขภาพและสังคมภายหลังปลดล็อกกัญชาและใบกระท่อม, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://www.hfocus.org/content/2023/08/28172> (เข้าถึงเมื่อ 31 พฤษภาคม 2568).

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, พืชกระท่อม, [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript-rr2564-jun6> (เข้าถึงเมื่อ 31 พฤษภาคม 2568)

อาจารย์คณะนิติศาสตร์, นักวิจัยอิสระ, มหาวิทยาลัยเกริก, แนวคิดและหลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตของกฎหมายอาญา, วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 7 ฉบับที่ 3, (กรกฎาคม-สิงหาคม 2566), หน้า 319-325.